හික්මෙන භික්ෂුවකගේ ගමන් මඟ

හද්දාලි සූත්‍රයෙන් විවරණය වන විනය, පසුතැවීම සහ විමුක්තිය පිළිබඳ කතාව.

NotebookLM

ශාස්තෘන් වහන්සේගෙන් ලද සරල ආරාධනාව

සැවැත් නුවර පේතවනාරාමයේදී, බුදුරජාණන් වහන්සේ භික්ෂූන් අමතා තමන් වහන්සේ **ඒකාසන භෝජනය** (දිනකට එක් වරක් පමණක් ආහාර ගැනීම) වළඳන බව දන්වා සිටියහ.

උන්වහන්සේ එහි ආනිසංස මෙසේ පැහැදිලි කළහ:

- ආබාධ අඩු වීම
- ශාරීරික දුක් අඩු වීම
- ශරීරයට දැනෙන සැහැල්ලු බව
- ශක්තිය සහ පහසු විහරණය

‘පින්වත් මහණෙනි, එන්න, ඔබත් ඒකාසන බොජුන් වළඳන්න. එවිට ඔබටත් මේ ආනිසංස අත්විඳිය හැකි වේවි.’

NotebookLM

කුකුස සහ විපිළිසරය: භද්දාලි තෙරුන්ගේ පැකිලීම

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ආරාධනාවට පිළිතුරු දෙමින් ආයුෂ්මත් භද්දාලි තෙරුන් එය පිළිපැදීමට තමන් අපොහොසත් බව ප්‍රකාශ කළේය.

‘ස්වාමීනී, මා නම් ඒකාසන බොජුන් වළඳන්ට උත්සාහ කරන්නෙ නෑ. මා එසේ කළහොත්, මට ඒ ගැන කුකුසක් හෝ විපිළිසාරයක් (සැකයක් හෝ පසුතැවීමක්) ඇතිවෙන්නට පුළුවනි.’

බුදුරජාණන් වහන්සේ විකල්පයක් යෝජනා කළහ: ‘එසේනම්, ඔබට ලැබෙන දානයෙන් කොටසක් වළඳා, ඉතිරිය රැගෙන ගොස් පසුව වළඳන්න.’

‘ස්වාමීනී, මා නම් ඔය විදිහටත් වළඳන්ට උත්සාහ කරන්නෙ නෑ. මට ඒ ගැනතත් කුකුසක් හෝ විපිළිසරයක් ඇතිවෙන්නට පුළුවනි.’

NotebookLM

මාස තුනක නිහැඬියාව සහ එළඹෙන වියෝව

ශාස්තන් වහන්සේ විසින් පනවන ලද ශික්ෂා පදය පිළිපැදීමට තමාට නොහැකි බව ප්‍රකාශ කිරීම නිසා, හද්දාලි තෙරුන් සම්පූර්ණ වස් කාලය පුරා (මාස තුනක්) බුදුරජාණන් වහන්සේ බැහැදැකීමට පැමිණියේ නැත. ඔහු ශාසනය තුළ ශික්ෂා පද නොපුරන්නෙකු ලෙස තනි විය.

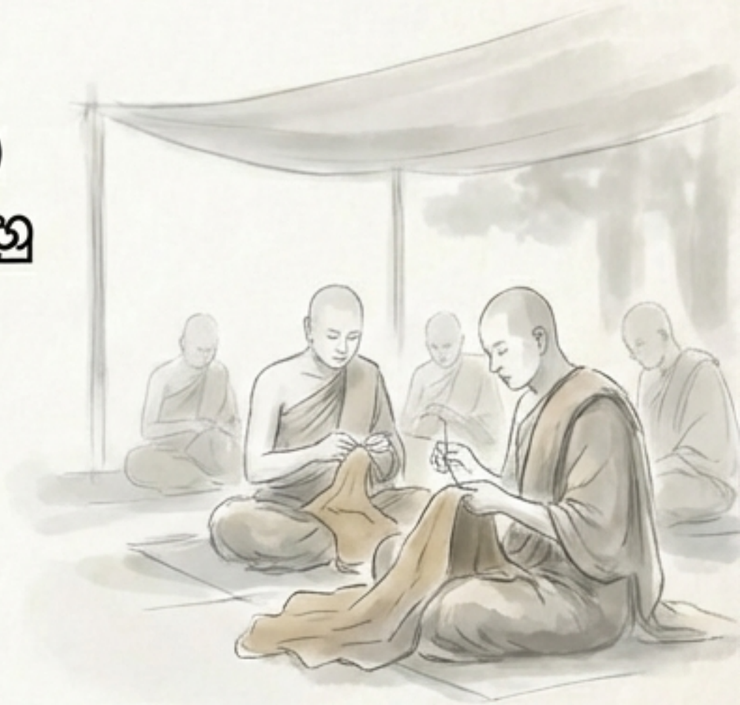

The Turning Point

මේ අතර, අනෙක් භික්ෂූන් වහන්සේලා වස් කාලය අවසානයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ චාරිකාවේ වඩින බැවින් උන්වහන්සේගේ සිවුර පිළියෙල කරමින් සිටියහ.

‘ආයුෂ්මත් හද්දාලි, මේ සකස් කරන්නේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ චීවරය යි... ඔබ මේ සිද්ධිය ගැන හොඳින් නුවණින් විමසන්න. පසුව කරදරයකට පත් වෙන්න නම් එපා.’

NotebookLM

වරද පිළිගැනීම: පසුතැවිල්ලෙන් නැගෙන යටහත් පහත්කම

අනෙක් භික්ෂූන්ගේ වචනවලින් කම්පාවට පත් හද්දාලි තෙරුන් නැවත බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙත පැමිණ, වන්දනා කොට, තම වරද පිළිගත්තේය.

'ස්වාමීනී, පුහුදුන් අඥානයෙක් වගේ, මුලා වූ කෙනෙක් වගේ, අදක්ෂ කෙනෙක් වගේ ඒ වරද මාව යටකරගෙන ගියා. ස්වාමීනී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ඒ වරද, අනාගතයේ යළි නොවීම පිණිස සංවර වීම පිණිස, වරදක් වගයෙන් ම පිළිගෙන වදාරණ සේක්වා!'

NotebookLM

ඔබේ ක්‍රියාව ඔබට පමණක් සීමා නැත

‘සැබැවින් ම භද්දාලි, ඒ වරද ඔබව යටකරගෙන ගියා. නමුත් ඔබ මේ ගැන සිතුවේ නැද්ද?’

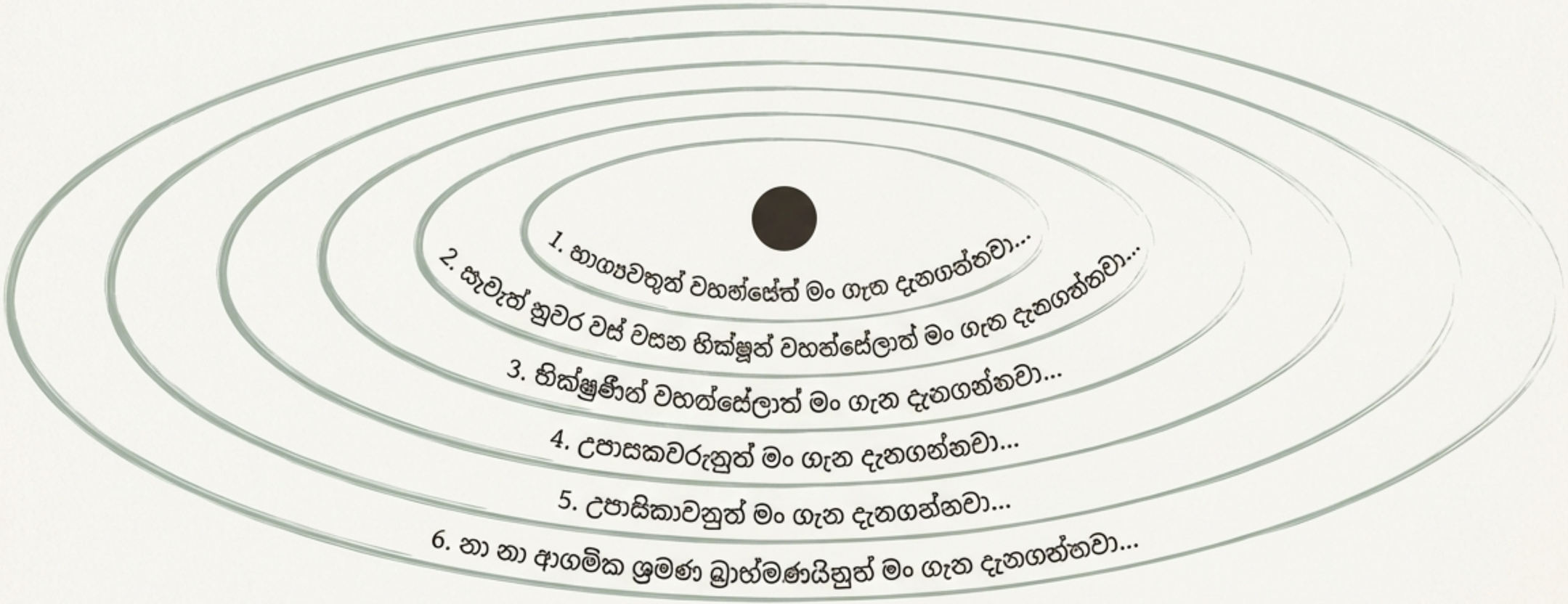

A monk’s discipline is not a personal matter; it affects the perception and integrity of the entire community.

NotebookLM

ආර්ය විනයෙහි අභිවෘද්ධිය යනු කුමක්ද?

බුදුරජාණන් වහන්සේ භද්දාලිගේ වරද පිළිගනිමින්, ආර්ය විනයෙහි වර්ධනය සිදුවන ආකාරය පැහැදිලි කළහ.

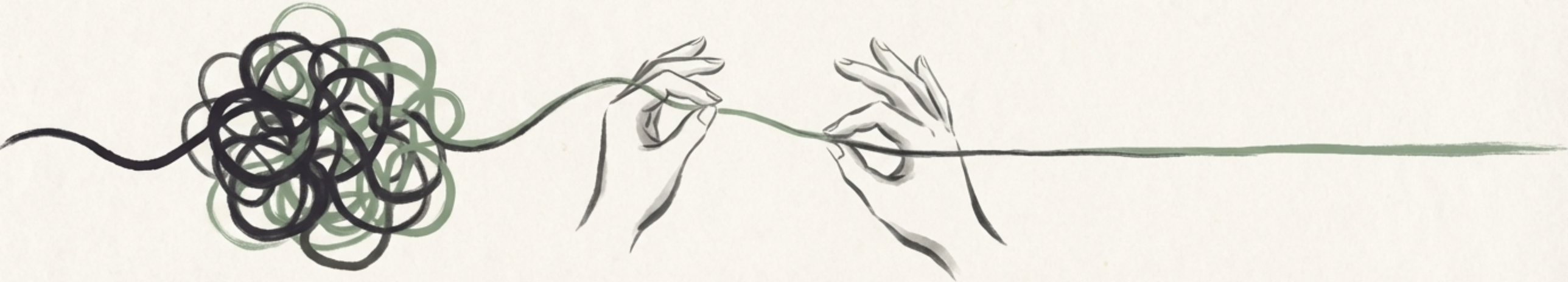

'භද්දාලි, යමෙක් වරද වරද වශයෙන් දැකලා එයට සුදුසු ධර්මානුකූල පිරියම් කරයි ද, මත්තෙහි එසේ නොවීම පිණිස සංවරයට පැමිණෙයි ද, මෙය ආර්ය විනයෙහි අභිවෘද්ධිටියක් ම යි."

The path is not about perfection, but about honest self-assessment and continuous correction. Confession is not a sign of weakness but a catalyst for progress.

NotebookLM

හුදෙකලාවේ මාර්ග දෙක: විනය සහ එහි ප්‍රතිඵල

හික්මීමෙන් තොර භික්ෂුව

හුදෙකලා වාසයට ගිය ද, ශික්ෂා පද නොපුරයි.

- ↘ ශාස්තෘන් වහන්සේගෙන් උපවාද ලබයි
- ↘ නුවණැති සබ්‍රහ්මචාරීන්ගෙන් උපවාද ලබයි
- ↘ දෙවියන්ගෙන් උපවාද ලබයි
- ↘ තමාගේ හෘද සාක්ෂියෙන් ම උපවාද ලබයි

උත්තරීතර ඤාණ දර්ශනයක් සාක්ෂාත් කරගැනීමට අපොහොසත් වෙයි.

හික්මීමෙහි යෙදෙන භික්ෂුව

හුදෙකලා වාසයට ගොස්, ශික්ෂා පද පුරයි.

- ✓ කිසිවෙකුගෙන් උපවාද නොලබයි
- ✓ තමාගේ හෘද සාක්ෂියෙන් පවා නිවැරදි ය.

උත්තරීතර ඤාණ දර්ශනයක් සාක්ෂාත් කරගැනීමට සමත් වෙයි.

NotebookLM

හික්මීමේ ප්‍රතිඵල: ධ්‍යාන සහ විමුක්ති ඥාණය

ශික්ෂා පද පුරරන්නා වූ භික්ෂුවකට ලැබෙන ලැඵෙන ප්‍රතිඵල අනුක්‍රමිකව දිගහැරෙයි.

4. **ආසවක්ඛය ඥාණය:**
‘සියලු කෙලෙසුන් නැති කර, දුකින් නිදහස් වූ බවට අවබෝධය. ‘ඉපදීම ඛඹසර වාසය සම්පූර්ණ කළා... ආයෙ කවදාවත් සසරට වැටෙන්නෙ නෑ’ කියල දැනගන්නවා.’

3.
චුතූපපාත ඥාණය:
‘සත්වයන් කර්මානුරූපව උසස් පහත් ලෙස උපදින හැටි දකින දිවැස් නුවණ.’

2.
පුබ්බේනිවාසානුස්සති ඥාණය:
‘තමන්ගේ අතීත ජීවිත දැකීමේ නුවණ.’

1.
ප්‍රථම, ද්විතීය, තෘතීය, චතුර්ථ ධ්‍යාන:
‘කාමයන්ගෙන් වෙන්ව, සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීති සුඛය සහිත ගැඹුරු සමාධි සුවයට පත්වීම.’

එයට හේතුව කුමක් ද? භද්දාලි, ශාස්තෘ ශාසනය තුළ ශික්ෂාව පුරන්නා වූ භික්ෂුවකට යමක් වෙනවා ද, ඒක තමයි ඔහුට වෙන්නෙ.

NotebookLM

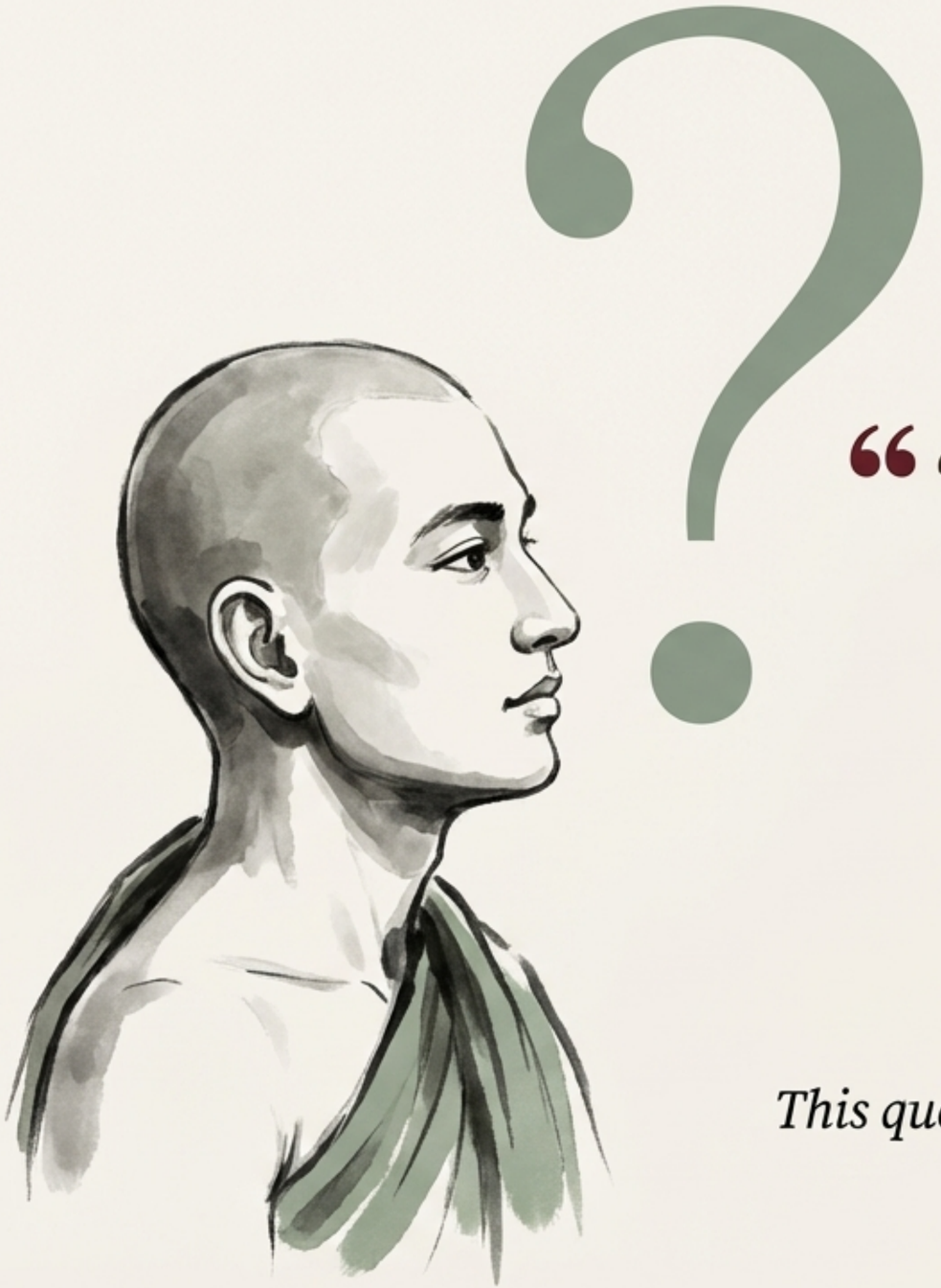

භද්දාලිගේ නව ප්‍රශ්නය: හික්මවීමේ කලාව

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගැඹුරු දේශනාවෙන් පසු, භද්දාලි තෙරුන්ගේ කුකුසක් පහව ගොස්, ඔහු සංඝයා මෙහෙයවීම පිළිබඳව වැදගත් ප්‍රශ්නයක් විමසීය.

“‘ස්වාමීනී, ඇතැම් භික්ෂුවකට නිරන්තරයෙන් අඩුපාඩු දක්වමින් හික්මවීමට ෂත කටයුතු කරන්නේ ඇයි?’
‘ඒ වගේ ම, ඇතැම් භික්ෂුවකට එසේ නොකරන්නේ ඇයි?’”

This question shifts the focus from self-discipline to the compassionate and wise application of discipline within a community.

NotebookLM

ප්‍රතිචාරය අනුව විනිශ්චය කිරීම: සංඝයා තුළ හික්මවීම

බුදුරජාණන් වහන්සේ භික්ෂූන් වර්ග හතරක් සහ ඔවුන්ට සැලකිය යුතු ආකාරය පැහැදිලි කළහ:

නිරතුරුව වරද කරන සහ විවේචන ප්‍රතික්ෂේප කරන භික්ෂුව

ඔහු වෙනත් කතා වලින් වරද වසයි, කෝපය පෙන්වයි. මෙවැනි ආරවුල් නොසංසිඳී පවතී.

නිරතුරුව වරද කරන නමුත් විවේචන පිළිගන්නා භික්ෂුව

ඔහු කීකරුව සිටියි, සංඝයා සතුටු කිරීමට කැමති වෙයි. මෙවැනි ආරවුල් ඉක්මනින් සංසිඳී යයි.

කලාතුරකින් වරද කරන සහ විවේචන ප්‍රතික්ෂේප කරන භික්ෂුව

මොහුගේ ආරවුල් ද නොසංසිඳී පවතී.

කලාතුරකින් වරද කරන නමුත් විවේචන පිළිගන්නා භික්ෂුව

මොහුගේ ආරවුල් ද ඉක්මනින් සංසිඳී යයි.

හික්මවීමේ සාර්ථකත්වය රඳා පවතින්නේ වරදේ ස්වභාවය මත නොව, වරදකරුගේ පිළිගැනීමේ ස්වභාවය මත ය.

NotebookLM

එකම ඇසක් ඇති මිනිසාගේ උපමාව

A Special Case

බුදුරජාණන් වහන්සේ තවත් හික්ෂු වර්ගයක් ගැන පැහැදිලි කළහ:

‘හද්දාලි, මෙහි ඇතැම් හික්ෂුවක් යැපෙන්නේ ශ්‍රද්ධා මාත්‍රයකින්, ප්‍රේම මාත්‍රයකින්.’

The Metaphor

‘හද්දාලි, පුරුෂයෙකුට එක ඇසක් පමණක් තිබේ නම්, ඔහුගේ මිතුරන් සහ හැඳෑයන් ‘මොහුගේ ඒ තනි ඇස නොපිරිහේවා’ කියා එය ආරක්ෂා කරති.’

The Teaching

‘අන්න ඒ වගේ ම, යම් හික්ෂුවක් ශ්‍රද්ධාව හා ප්‍රේමය පමණක් මත යැපේ නම්, ඔහුගේ ඒ ශ්‍රද්ධාව හා ප්‍රේමය නොපිරිහෙන සේ ඔහුට හික්මවිය යුතුයි.’

Key Takeaway: Compassion dictates that we must handle the fragile faith of others with the utmost care, like protecting a person’s only eye.

NotebookLM

ආජානීය අශ්වයාගේ උපමාව: හික්මවීමේ පරිවර්තනය

බුදුරජාණන් වහන්සේ හද්දාලිට ඔහුට අමතක වූ පැරණි දේශනාවක් සිහිපත් කළහ.
“හද්දාලි, මං ඔබට ආජානීය අශ්ව පැටවාගේ උපමාවෙන් යුතු ධර්මය කියා දෙන්නම්.
එය සවන් යොමා අසන්න.”

දක්ෂ අශ්ව දමනය කරන්නෙකුට
යහපත් ආජානීය අශ්වයෙක් ලැබෙයි.
ඔහු මුලින්ම අශ්වයව පුරුදු කරන්නේ
කටකලියාවට (the bit) ය.

“කටකලියාවට පුරුදු කරන විට ඒ අශ්වයා කලින් නොකළ ක්‍රියාවක්
නිසා අපහසුතා, කලබල වීම්, දැඟලීම් ආදී විසම හැසිරීම් ඇතිවෙනවා.
නමුත් නිතර නිතර පුරුදු වීමෙන් ඒ අපහසුතා සියල්ල නිවී යනවා.”

NotebookLM

රාජකීය අශ්වයෙකු බිහිවන ක්‍රමානුකූල පුහුණුව

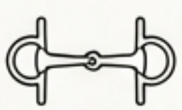

1. කටකලියාව
(මූලික හික්මීම)

2. වියදණ්ඩ
(වගකීම් දැරීම)

3. විවිධ ගමන් රටා
(විවිධ කුසලතා)

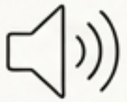

4. ධෛර්යය
(පසු නොබැම්ම)

5. උත්තම ගුණාංග
(රාජකීය බව)

මෙම පුහුණුවෙන් පසු, දුෂ්කරතා සියල්ල සංසිඳී ගිය අශ්වයා, ආභරණවලින් සරසා,
රජෙකුට සුදුසු, රාජකීය අංගයක් බවට පත් වෙයි.

NotebookLM

දස අංගයෙන් සමන්විත භික්ෂුව: ලොවට උතුම් පින්කෙතක්

‘ඔය අයුරින් ම හද්දාලි, දස ධර්මයකින් සමන්විත භික්ෂුව ආහුනෙය්‍ය, පාහුනෙය්‍ය, දක්ඛිණෙය්‍ය, අංජලිකරණීය, ලොවට උතුම් පින්කෙතක් වෙනවා.”

1. අසේඛ සම්මා දිට්ඨි
2. අසේඛ සම්මා සංකප්ප
3. අසේඛ සම්මා වාචා
4. අසේඛ සම්මා කම්මන්ත
5. අසේඛ සම්මා ආජීව
6. අසේඛ සම්මා වායාම
7. අසේඛ සම්මා සති
8. අසේඛ සම්මා සමාධි
9. අසේඛ සම්මා ඤාණ
10. අසේඛ සම්මා විමුක්ති

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටු සිත් ඇති ආයුෂ්මත් හද්දාලි තෙරුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ මෙම දේශනය ඉතාම සතුටින් පිළිගත්තා.

NotebookLM